

ODKRYCIA

NR 9/2026

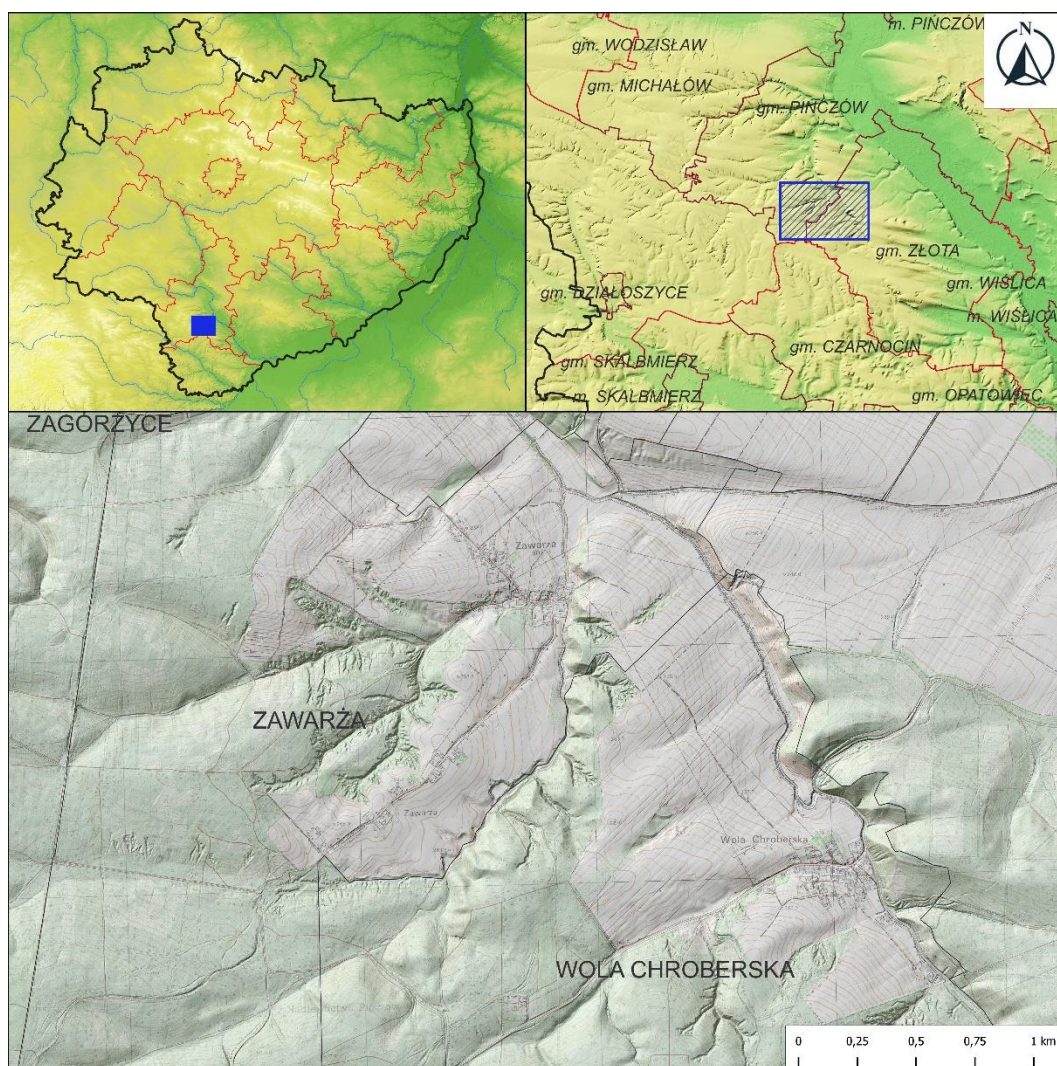
(21)

ŚWIĘTOKRZYSKI INFORMATOR ARCHEOLOGICZNY

Wojewódzki Urząd Ochrony Zabytków
w Kielcach
ul. Ignacego Paderewskiego 34A, 25-502 Kielce
tel. 41 330 18 00
e-mail: sekretariat@wuoz.kielce.pl

Wojewódzki Urząd Ochrony Zabytków
Delegatura w Sandomierzu
ul. Juliusza Słowackiego 17, 27-600 Sandomierz
tel. 15 832 30 00
e-mail: sandomierz@wuoz.kielce.pl

LASY CHROBERSKIE – SREBRNE MONETY Z KOŃCA XVIII WIEKU I PIERWSZEJ POŁOWY XIX WIEKU

Poszukiwania prowadzone przez Świętokrzyską Grupę Eksploracyjną w lasach chroberskich przyniosły interesujące odkrycie srebrnych monet z końca XVIII i pierwszej połowy XIX wieku. Łącznie podjęto 25 monet, które były skoncentrowane w niewielkim zagłębieniu terenu (na głębokości od 5 do 15 cm), co może sugerować, że stanowiły depozyt. Odkrywczy nie natrafili jednak na ślady ewentualnego pojemnika, w którym monety mogły być pierwotnie przechowywane.

Niestety, późniejsza weryfikacja archeologiczna w terenie nie przyniosła dalszych odkryć. Nie znamy więc okoliczności, w jakich monety znalazły się w tym miejscu. Nie wiadomo, czy były zdeponowane jednocześnie, czy też składane stopniowo, ani czy pierwotnie znajdowały się w pojemniku organicznym lub sakiewce, które nie zachowały się do momentu odkrycia.

Pomimo tych licznych niewiadomych zbiór ten stanowi intrygujące znalezisko, które warto zaprezentować na łamach „Informatora”.

1

1.
4 grosze (złotówka),
Stanisław August Poniatowski, srebro, 1791 r.

Awers:
popiersie Stanisława Augusta Poniatowskiego w prawo,
w otoku legenda:
STANISLAUS AUG.D.G.REX POL.M.D.[L.]

Rewers:
ukoronowana pięciopolowa prosta tarcza herbowa
z herbami Korony, Wielkiego Księstwa Litewskiego
i herbem Ciołek Poniatowskich, u dołu inicjały - E.B.
oraz oznaczenie nominału [4.G]R., po bokach tarczy
data 17-91, w otoku legenda:

83 ½ EX MARCA-[P]URA COLON:

Waga: 4,19 g.

2

2.
4 grosze (złotówka),
Stanisław August Poniatowski, srebro, 1793 r.

Awers:
popiersie Stanisława Augusta Poniatowskiego w prawo,
w otoku legenda:
STANISLAUS AUG.D.G.REX POL.M.D.L.

Rewers:
ukoronowana pięciopolowa prosta tarcza herbowa
z herbami Korony, Wielkiego Księstwa Litewskiego
i herbem Ciołek Poniatowskich, u dołu inicjały - M.V.
oraz oznaczenie nominału 4.GR., po bokach tarczy
data 17-93, w otoku legenda:

83 ½ EX MARCA-PURA COLON:

Waga: 4,06 g.

3

3.
1/6 talara,
Fryderyk August, Księstwo Warszawskie, srebro, 1812 r.

Awers:
popiersie Fryderyka Augusta w prawo z przewiązany-
mi wstążką włosami, w otoku legenda:
FRID·AVG·REX SAX·DVX VARSOV·

Rewers:
ukoronowana dwupolowa tarcza z orłem polskim i her-
bem Saksonii, opasana gałązkami palmy, przy koronie
data 18-12, u dołu inicjały I.-B., poniżej nominal 1/6
TALARA.

Waga: 4,28 g.

4

4.
10 groszy,
Fryderyk August, Księstwo Warszawskie, srebro, 1812 r.

Awers:
w centralnej części herb sasko-polski, na dwupolowej
tarczy nakrytej królewską koroną saską; w lewym polu
herb saski, w prawym polu orzeł polski.

Rewers:
nominał 10, pod nim napis GROSZY, poniżej data
1812, poniżej inicjały I.B.

Waga: 1,91 g.

5

5.

10 groszy,
Fryderyk August, Księstwo Warszawskie, srebro, 1812 r.
Awers: jak w poprzedniej.
Rewers: jak w poprzedniej.
Waga: 1,91 g.

6

6.

10 groszy,
Fryderyk August, Księstwo Warszawskie, srebro, 1812 r. ?
Awers: jak w poprzedniej.
Rewers:
nominał 10, pod nim napis G[ROSZY], poniżej data
1812 ?, poniżej inicjały I.B.
Waga: 1,96 g.

7

7.

10 groszy,
Fryderyk August, Księstwo Warszawskie, srebro.
Awers: jak w poprzedniej.
Rewers:
nominał 10, pod nim napis GROSZY, poniżej data
[1813 ?], inicjały nieczytelne.
Waga: 3,06 g.

8

8.

10 groszy,
Fryderyk August, Księstwo Warszawskie, srebro, 1813 r.
Awers: jak w poprzedniej.
Rewers:
nominał 10, pod nim napis GROSZY, poniżej data
1813, poniżej inicjały I.B.
Waga: 2,25 g.

9

9.

10 groszy,
Fryderyk August, Księstwo Warszawskie, srebro, 1813 r.
Awers: jak w poprzedniej.
Rewers:
nominał 10, pod nim napis GROSZY, poniżej data 1813,
inicjały nieczytelne.
Waga: 2,04 g

10

10.

10 groszy,
Aleksander I, Królestwo Kongresowe, srebro, 1816 r.
Awers:
orzeł dwugłowy rosyjski pod koroną, z gronostajowym
płaszczem i tarczą herbową z orłem polskim, po
bokach korony carskiej data 1[8]-16, u dołu po obu
stronach ogona orla inicjały I.-B.
Rewers:
wieniec laurowy, wewnątrz nominał 10 / GROSZY/
POLSK.
Waga: 1,60 g

11

11.

10 groszy,
Aleksander I, Królestwo Kongresowe, srebro, 1825 r.
Awers: orzeł jak w poprzedniej,
po bokach korony carskiej data 18-25, u dołu po obu
stronach ogona orla inicjały I.-B.

Rewers: jak w poprzedniej.

Waga: 2,26 g.

12

12.

10 groszy,
Aleksander I, Królestwo Kongresowe, srebro, 1826 r. ?.
Awers: orzeł jak w poprzedniej,
po bokach korony carskiej data 18-2[6]?, u dołu po obu
stronach ogona orla inicjały I.-B.

Rewers: jak w poprzedniej.

Waga: 2,37 g.

13

13.

10 groszy,
Aleksander I, Królestwo Kongresowe, srebro, 1826 r. ?.
Awers: orzeł jak w poprzedniej,
po bokach korony carskiej data 18-26?, u dołu po obu
stronach ogona orla inicjały I.-B.

Rewers: jak w poprzedniej.

Waga: 1,70 g.

14

14.

10 groszy,
Aleksander I, Królestwo Kongresowe, srebro, 1827 r.
Awers: orzeł jak w poprzedniej,
po bokach korony carskiej data 18-27, u dołu po obu
stronach ogona orla inicjały I.-B.

Rewers: jak w poprzedniej.

Waga: 2,43 g.

15

15.

10 groszy,
Aleksander I, Królestwo Kongresowe, srebro, 1827 r.
Awers: jak w poprzedniej.
Rewers: jak w poprzedniej.
Waga: 2,32 g.

16

16.

5 groszy,
Aleksander I, Królestwo Kongresowe, srebro, 1818 r..

Awers:

orzeł dwugłowy rosyjski pod koroną, z gronostajowym
plaszczem i tarczą herbową z orłem polskim, po
bokach korony carskiej data 18-18, u dołu inicjały po
obu stronach ogona nieczytelne (wytarte).

Rewers:

wieniec laurowy, wewnątrz nominal 5 / GROSZY/
POLSKA

Waga: 0,90 g.

17

18

19

20

21

22

17.

5 groszy,

Aleksander I, Królestwo Kongresowe, srebro.

Awers: orzeł jak w poprzedniej,

po bokach korony carskiej data 18-1[.], u dołu po obu stronach ogona orla inicjały I.-B.

Rewers: jak w poprzedniej.

Waga: 0,94 g.

18.

5 groszy,

Aleksander I, Królestwo Kongresowe, srebro, 1820 r.

Awers: orzeł jak w poprzedniej,

po bokach korony carskiej data 18-20, u dołu po obu stronach ogona orla inicjały [I.]-B.

Rewers: jak w poprzedniej.

Waga: 1,18 g.

19.

5 groszy,

Aleksander I, Królestwo Kongresowe, srebro, 1820 r. ?.

Awers: orzeł jak w poprzedniej,

po bokach korony carskiej data 18-[2?]0, u dołu po obu stronach ogona orla inicjały I.-B.

Rewers: jak w poprzedniej.

Waga: 1,34 g.

20.

5 groszy,

Aleksander I, Królestwo Kongresowe, srebro, 1822 r.

Awers: orzeł jak w poprzedniej,

po bokach korony carskiej data 18-22, u dołu po obu stronach ogona orla inicjały I.-B.

Rewers: jak w poprzedniej.

Waga: 0,98 g.

21.

5 groszy,

Aleksander I, Królestwo Kongresowe, srebro, 1826 r.

Awers: orzeł jak w poprzedniej,

po bokach korony carskiej data 18-26, u dołu po obu stronach ogona orla inicjały I.-B.

Rewers: jak w poprzedniej.

Waga: 1,05 g.

22.

5 groszy,

Aleksander I, Królestwo Kongresowe, srebro.

Awers: orzeł jak w poprzedniej,

po bokach korony carskiej data 18-[.],
dół awersu uszkodzony.

Rewers: jak w poprzedniej.

Waga: 0,65 g.

23

23.

5 groszy,
Aleksander I, Królestwo Kongresowe, srebro.

Awers: orzeł jak w poprzedniej,
po bokach korony carskiej brak widocznej daty, brak widocznych inicjałów u dołu po bokach ogona orła (po-wierzchnia monety wytarta, z drobnymi ubytkami).

Rewers: jak w poprzedniej.

Waga: 0,66 g.

24

24.

1 złoty,
Aleksander I, Królestwo Kongresowe, srebro, 1822 r.

Awers:

głowa w prawo, w otoku legenda:
ALEXANDER I CESARZ SA·W·ROS·KRÓL
POLSKI*

Rewers:

w centralnej części herb Królestwa Polskiego (kongresowego) – dwugłowy orzeł rosyjski pod cesarską koroną, z gronostajowym płaszczem i tarczą herbową z orłem polskim, po bokach korony carskiej data 18-22, u dołu po obu stronach ogona orła inicjały I.-B., w otoku legenda:

1.ZŁOTY POLSKI. 86 ⁸⁶/₁₂₅ Z GR·CZ·KOL·

Rant karbowany.

Waga: 4,00 g.

25

25.

1 złoty,
Aleksander I, Królestwo Kongresowe, srebro, 1825 r.

Awers: jak w poprzedniej.

Rewers: orzeł jak w poprzedniej,

po bokach korony carskiej data 18-25, u dołu po obu stronach ogona orła inicjały I.-B., w otoku legenda:

1.ZŁOTY POLSKI. 86 ⁸⁶/₁₂₅ Z GR·CZ·KOL·

Rant karbowany.

Waga: 4,00 g.

OKOLICZNOŚCI ODKRYCIA:

Odkrycia dokonała ekipa Świętokrzyskiej Grupy Eksploacyjnej, kierowana przez P. Maja, prowadząca poszukiwania zabytków w rejonie lasów chroberskich na podstawie pozwolenia Świętokrzyskiego Wojewódzkiego Konserwatora Zabytków w Kielcach. Zabytki zostały przekazane do zbiorów Muzeum Regionalnego w Pińczowie.

Daniel Czernek

Wojewódzki Urząd Ochrony Zabytków
w Kielcach

ORCID: 0009-0001-1615-0033